

VÁLTOZÁSOK EURÓPA TÉRKÉPÉN A XIX. SZÁZADBAN

I. Az olasz egység

- a) Itália a középkor óta szétagolt, **3 fő részből áll**:
- északon: **kisebb városállamok** a Habsburg Birodalom uralma alatt
pl. Velence, Milánó, Genova
 - közepen: **Pápai Állam**
 - délen: **Nápolyi Királyság**
- b) **Sikertelen egyesítési kísérlet**: 1848 forradalmi (Velence, Milánó)
- c) **Az egység megvalósulása 3 lépésben**:
- 1. olasz-osztrák háború (1859)**
 - **kirobbantója** az egyik független északi állam, **Piemont**
 - megnyerik **szövetségesnek III. Napóleon** francia császárt
 - két nagy győzelem: **Solferino, Milánó**
 - **béke** Ausztriával: **Észak-Itália egyesül**
 - 2. Garibaldi felkelése (1860)**
 - Garibaldi önkéntes felkelő csapatot szervez: ők a **vörösingések**
 - seregével **elfoglalja Dél-Itáliát**, majd átadja a hatalmat Piemont királynak
 - 3. Róma elfoglalása, a Pápai Állam megszüntetése (1870)**
- d) **Eredmény: létrejön az egységes Olaszország**
- államformája: **királyság**
 - királya: a piemonti uralkodó, **Viktor Emánuel**

Giuseppe Garibaldi,
a vörösingések vezére

Viktor Emánuel,
Olaszország királya

Camillo Cavour,
piemonti belügyminiszter

II. A német egység

- a) Széttagoltság: Németország a középkor óta mintegy **300 kisebb-nagyobb fejedelemségből** áll
pl. Bajorország, Poroszország
- b) Sikertelen **egyesítési kísérlet**: 1848-as berlini forradalom
- c) **Az egység megvalósulása:**
Az egyesítésnek két lehetősége van: Ausztria vagy Poroszország egyesít?
• Ha **Ausztria egyesít**, az új országban **Ausztria területe is benne lesz**
⇒ **nagy német egység**
• Ha **Poroszország egyesít**, az új országból **Ausztria kimarad**:
⇒ **kis német egység**

Megoldás: két háború:

- osztrák-porosz háború**: ki vezesse az egyesítést?
 - döntő csata: **Königgrätz** (1866)
 - porosz győzelem ⇒ **a kis német egység valósul meg**
 - francia-porosz háború**: megmarad-e az egységes Németország?
 - III. Napóleon** féltékeny az új és erős szomszédra ⇒ meg akarja akadályozni Németország egyesítését
 - döntő csata: **Sedan** (1870)
 - porosz győzelem ⇒ megmaradhat az egységes Németország
- d) Eredmény: **egységes Németország**
- államforma: császárság, **császár: II. Vilmos**
 - tényleges irányító: Otto von **Bismarck**, a „**vaskancellár**”
(ő volt a **német egység létrehozója**, jelszava: „*Vérrel és vassal!*”)

III. Napóleon,
francia császár

Otto von Bismarck,
a vaskancellár

II. Vilmos,
Németország császára

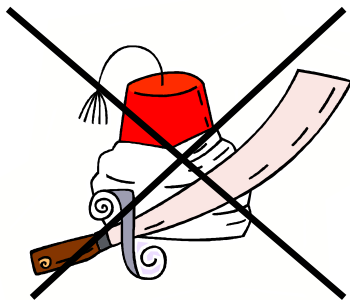
III. Osztrák-Magyar Monarchia

1867-ben jön létre a **Habsburg Birodalom és Magyarország egyesüléséből.**

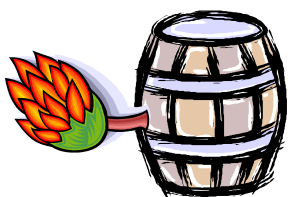
IV. Törökország visszaszorulása

A **Török Birodalom** a XIX. században **meggyengül** ⇒ területe folyamatosan csökken, új országok válnak ki belőle (gúnyneve: „*Európa beteg embere*”)

V. **Új államok a Balkánon:** valamennyien **Törökországból** szakadnak ki

- Görögország (1832)
- Havasalföld + Moldva = Románia (1859)
- Szerbia (1867)
- Bulgária (1878)
- Bosznia és Hercegovina (1878)

Ezek a balkáni államok **sokat háborúznak egymással** területekért:

⇒ a Balkánt „*Európa puska poros hordójának*” nevezték el

⇒ a Balkánon robbant ki az első világháború is